

**Ons kenmerk
Bijlage(n)**

DOC-00047327

**Maastricht
Verzonden**

20 februari 2020

Ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Vergunning

Artikel 2.7, tweede lid, Wet natuurbescherming

Dijkversterking te Heel

Zaaknummer: 2019-206270

1. Aanvraag

Op 6 september 2019 heeft Waterschap Limburg een vergunning ex artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb) aangevraagd voor het versterken van dijkkring Heel te Heel (dijkversterking Heel). Het Waterschap heeft in 2016 een dijkverbeteringsprogramma opgestart om diverse dijktrajecten in de Noordelijke Maasvallei te verhogen en te versterken. Deze dijkverbeteringen zijn opgenomen in het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De dijkversterking Heel maakt onderdeel uit van het HWBP.

Het project heeft een (potentieel) negatief effect op een aantal Nederlandse, Belgische en Duitse Natura 2000-gebieden (zoals opgenomen in de Aeries berekeningen). De aanvraag is geregistreerd onder nummer 2019-206270. Op 14 november 2019, 20 januari 2020 en 4 februari 2020 zijn aanvullende gegevens ontvangen.

2. Procedure

De aanvraag wordt afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het voorliggende ontwerp van het besluit op de aanvraag zal gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage liggen in het gouvernement te Maastricht. Gedurende deze termijn kan eenieder bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen. Het ontwerpbesluit en de kennisgeving kunnen in genoemde periode tevens worden geraadpleegd via de internetsite van de provincie Limburg (www.limburg.nl). Vervolgens zullen wij, na afweging van de naar voren gebrachte zienswijzen, een definitief besluit op de aanvraag nemen. Tegen dat besluit staat vervolgens beroep open bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

3. Beoordelingskader

3.1 Artikel 2.7, tweede lid, Wnb

Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht in verband met Natura 2000-gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) binnen en buiten Nederland. Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is een vergunning van Gedeputeerde Staten vereist voor het realiseren van een project, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Heeft een aangevraagde vergunning betrekking op een project dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen, significant negatieve effecten kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dan dient op grond van het bepaalde in artikel 2.8, eerste lid, van de Wnb een passende beoordeling te worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen. Is een passende beoordeling vereist, dan kan de aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb in principe slechts worden verleend, indien op grond van de passende beoordeling de zekerheid bestaat dat er geen significante gevolgen voor het/de Natura 2000-gebied(en) kunnen op treden. Daarbij geldt dat bij de passende beoordeling het positieve effect van mitigerende maatregelen mag worden betrokken.

3.2 Buitenlandse Natura 2000-gebieden

Buitenlandse Natura 2000-gebieden vallen onder de reikwijdte van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Dat volgt uit deze bepaling in samenhang met de begripsomschrijving van Natura 2000-gebied in artikel 1.1 van de Wnb. Uitvloeisel daarvan is dat bij het beslissen op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, Wnb de gevolgen moeten worden betrokken die een project of andere handeling kan hebben in een buiten Nederland gelegen Natura 2000-gebied. Daarbij gaat het om alle denkbare (negatieve) gevolgen van een project of andere handeling die de natuurlijke kenmerken van een buitenlands Natura 2000-gebied kunnen aantasten. In de praktijk is het vorenstaande evenwel met name van belang voor aanvragen voor projecten op Nederlands grondgebied die (mede) voorzien in stikstofdepositie op buitenlandse Natura 2000-gebieden. Resulteert een zodanige aanvraag niet in een toename van stikstofdepositie op één of meer stikstofgevoelige buitenlandse Natura 2000-gebieden ten opzichte van de toepasselijke referentiesituatie(s), dan kan er mede gezien de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vanuit worden gegaan dat significante effecten zijn uitgesloten. Alsdan bestaat geen verplichting tot het maken van een passende beoordeling en kan worden overgegaan tot vergunningverlening als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, Wnb.

In het geval dat een vergunningaanvraag voor een project wel voorziet in een toename van stikstofdepositie op één of meer stikstofgevoelige buitenlandse Natura 2000-gebieden ten opzichte van de toepasselijke referentiesituatie(s), is het antwoord op de vraag of de aangevraagde situatie significante effecten op deze gebieden kán hebben afhankelijk van het toetsingskader dat wordt gehanteerd. Op grond van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 16 april 2014 (zaaknummer 201304768/1/R2) inzake RWE Eemshaven, kan voor het beoordelen van de effecten van stikstofdepositie op buitenlandse Natura 2000-gebieden toepassing worden gegeven aan een daarvoor relevant buitenlands toetsingskader.

4. Overwegingen

4.1 Documenten aanvraag

Onderhavige aanvraag voor het versterken van dijkkring Heel (dijkversterking Heel) is door aanvrager onderbouwd met de volgende documenten:

1. 'Aanvraagformulier vergunning of ontheffing Wet natuurbescherming' met aanbiedingsbrief, ondertekend d.d. 6 september 2019;
2. 'Module 1a Gebiedsbescherming';
3. Machtiging Waterschap Limburg;
4. Aanbiedingsbrief: 'Aanvulling vergunningaanvraag Wet natuurbescherming (zaaknummer 2019-203388)', van 6 september 2019;
5. Rapport 'PP.PROG.18.001 Passende Beoordeling Stikstofdepositie Heel en Beesel', door 'Witteveen en Bos' en 'Arcadis', met kenmerk: 12788, van 3 september 2019;
6. Aerius-berekening, kenmerk: Rdd6Mob4hqPh, van 13 juni 2019;
7. Rapport 'PP.PROG.18.001 Passende Beoordeling Stikstofdepositie Heel en Beesel', door 'Witteveen en Bos' en 'Arcadis', met kenmerk: 12788, van 13 november 2019;
8. Aerius-berekening, kenmerk: RzsQhhiBjAKH, van 7 november 2019;
9. Aerius-berekening, kenmerk: RhyYZpEXuoSg, van 7 november 2019;
10. Aerius-berekening, kenmerk: RtPTAstg5xz3, van 29 oktober 2019;
11. Aerius-berekening, kenmerk: RQPKoh71Ay1W, van 20 januari 2020;
12. "Periode werkzaamheden Heel en Beesel tbv Wnb stikstof", van 4 februari 2020.

4.2 Omschrijving project

Om te borgen dat Nederland nu en in de toekomst beschermd is tegen overstromingen, is wettelijk vastgelegd dat primaire waterkeringen periodiek worden gecontroleerd. Primaire waterkeringen die niet op orde zijn, worden versterkt. Afspraken over welke primaire waterkeringen wanneer aangepakt worden, leggen het Rijk en de waterschappen gezamenlijk vast in het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het doel van het huidige programma is het op orde krijgen van de primaire waterkeringen die in de afgelopen en lopende toets/beoordelingsronde zijn afgekeurd.

Waterschap Limburg (WL) is verantwoordelijk voor de hoogwaterbescherming in het door haar beheerde gebied. Ze werkt daarbij nauw samen met partners als het Rijk, Provincie Limburg, gemeenten uit de regio en naastgelegen waterschappen. In het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei voert WL dijkversterkingen uit bij Heel. Het dijkversterkingsproject Heel is een project in het kader van het HWBP.

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van Heel. De te versterken dijk loopt aan de noord- en oostkant van de Polderveldplas en langs nevengeul De Slaag. Langs de Polderveldplas is natuurgebied en bewoond gebied aanwezig. Nabij De Slaag bestaat het gebied voornamelijk uit akkers.

De werkzaamheden betreffen de versterking van de dijken aan de noord- en oostzijde van de Polderveldplas bij Heel. In figuur 1 is de ligging van het dijktraject in de omgeving weergegeven. Tevens wordt bij de oostoever van Polderveld een vooroeverbescherming van stortsteen aangebracht. De werkzaamheden zullen in de periode tussen 2020 en 2023 worden uitgevoerd.

Figuur 1: Ligging plangebied in de omgeving van Heel met huidige kering (oranje lijn)

4.3 Beoordeling stikstof effecten op Natura 2000-gebieden

Voor wat betreft depositie van stikstof uit de lucht is er tijdens de aanlegfase onvermijdelijk sprake van externe werking op meerdere Natura 2000-gebieden. Inzet van gemotoriseerd materieel is hoe dan ook nodig voor de dijkversterking te Heel en dit is onlosmakelijk verbonden met emissie en depositie van stikstof. Depositie van stikstof kan leiden tot verzuring en vermessing van de bodem, waarbij met name vermessing een probleem kan vormen in relatie tot natuurwaarden die afhankelijk zijn van voedselarme omstandigheden. Om mogelijke effecten van de stikstofdepositie als gevolg van de dijkversterking te Heel, zijn in oktober, november 2019 en januari 2020 verspreidingsberekeningen uitgevoerd met AERIUS Calculator versie 2019(A), het meest actuele en representatieve rekenprogramma daarvoor. In de directe omgeving (binnen een straal 10 km) van de dijkversterking te Heel liggen vier Nederlandse Natura 2000-gebieden:

- Het Swalmdal op een afstand van circa 10,0 kilometer van werkzaamheden (incl. mobiele bronnen en verkeer);
- Het Leudal ligt op circa 7,6 kilometer van de werkzaamheden (incl. mobiele bronnen en verkeer);
- Het Roerdal ligt op circa 4,9 kilometer van de werkzaamheden (incl. mobiele bronnen en verkeer);
- De Meinweg ligt op circa 10,0 kilometer van de werkzaamheden (incl. mobiele bronnen en verkeer).

De berekeningen laten zien dat de stikstofdepositie in de vier hierboven genoemde Natura 2000-gebieden varieert tussen 0,05 en 0,80 mol/ha/jaar. In de passende beoordeling (document 7) zijn naast de effecten van het dijkversterkingsproject Heel ook de effecten van het dijkversterkingsproject Beesel meegenomen, daar beide projecten naar alle waarschijnlijkheid gelijktijdig worden uitgevoerd. De effecten

van beide projecten zijn afzonderlijk beschreven, maar zijn/worden de effecten als geheel beoordeeld (worst-case). Bij de effectbeschrijving / beoordeling is onderscheid gemaakt in stikstofdepositie boven en onder 0,1 mol/ha/jaar, waarbij de effecten boven 0,1 mol/ha/jaar per habitattype nader zijn beoordeeld (paragraaf 4.4 t/m 4.7) en de effecten onder de 0,1 mol/ha/jaar in zijn geheel worden beoordeeld (paragraaf 4.8).

4.4 Beoordeling stikstofeffecten aanlegfase op het Swalmdal

In het Swalmdal komen, binnen het invloedgebied van de aangevraagde activiteit, de volgende stikstofgevoelige habitattypen voor:

Habitattype	Projectdepositie Heel (mol/ha/jaar)	Stikstofdepositie Beesel + Heel (mol/ha/jaar)
H6120 Stroomdalgraslanden	0,06	0,80
(ZG)H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekgeleidende bossen)	0,07	0,31
H9120 Beuken-eikenbossen met Hulst	0,06	0,16

Tabel 1 Stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige habitattypen (Swalmdal)

H6120 Stroomdalgraslanden

Stroomdalgraslanden komen voor op relatief voedselarme, zandige en kalkhoudende gronden. Het habitattype ligt op hogere droge oeverwallen met erosie-steilrandjes langs de rivier. Overstroming komt slechts incidenteel en kort voor bij extreem hoogwater dat minder dan eens per jaar optreedt. Deze overstromingen zijn echter wel belangrijk voor de instandhouding van het type omdat daarmee basenrijk water of vers zand en zavel worden aangevoerd die zorgen voor een blijvende buffering van de standplaats. Zandafzetting vindt plaats door de rivier of door inwaaiend rivierzand.

In het Natura 2000-gebied komt het habitattype stroomdalgraslanden momenteel niet voor. Het perceel dat als zoekgebied is aangewezen kwalificeert niet als Stroomdalgrasland en het wordt ook niet als zodanig beheerd. De percelen zijn momenteel in agrarisch gebruik, er vindt beweiding plaats.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitattype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,80 mol N/ha/jaar, dit komt overeen met 11,3 gram stikstof. Om daadwerkelijk tot een kwaliteitsverlies te komen is een langdurige en geen tijdelijke bijdrage nodig. Op alle Natura 2000-gebieden in Nederland vindt als gevolg van natuurlijke en door mensen beïnvloede oorzaken depositie van stikstofdepositie plaats. De achtergronddepositie varieert tussen circa 700 en 4000 mol/ha/jaar, afhankelijk van de locatie. Daarbij fluctueert de achtergronddepositie jaarlijks afhankelijk van de meteorologische omstandigheden met circa tien procent. Dit kunnen dus jaarlijks verschillen zijn in de orde grootte van 70 tot 400 mol/ha/jaar. Een tijdelijke bijdrage van 0,80 mol N/ha/jaar valt in het niet bij deze fluctuatie. De effecten van stikstofdepositie op een habitattype zijn op basis van gemiddelden over een langere periode. De tijdelijke bijdrage van 0,80 mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

(ZG)H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekgeleidende bossen)

De complexe hydrologische omstandigheden zijn bepalend voor het voorkomen van dit habitatype in het Swalmdal. Het habitatype komt in het Swalmdal voor met een oppervlakte van ruim 21 ha bovenstrooms van Swalmen komt het habitatype verspreid langs de hele beek voor, in de lage delen langs de beek vooral in de vorm van Elzenzegge-Elzenbroek. Aan de randen van het beekdal, in de zone met kalkrijke kwel, komt het habitatype vooral voor in de vorm van Goudveil-Essenbos. Tegen stijlranden, waar het grondwater wat zuurder is, wordt het habitatype gevormd door Elzen-Berkenbroekbossen. Benedenstrooms van Swalmen komt het habitatype met name voor op enkele plaatsen aan weerszijden van de A73. In dit gebied staat het grondwater meer onder invloed van de Maas ten gevolge waarvan het wat ruiger is. In dit deel van het Swalmdal komt het habitatype in hoofdzaak voor in de vorm van Elzen-Berkenbroekbossen.

De kwaliteit van het habitatype wordt in het gebied met name bepaald door de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater. Het grondwater is in grote delen van het beekdal van redelijke tot goede kwaliteit. Het oppervlaktewater is van minder goede kwaliteit. De inundatie van de alluviale bossen met dit relatief voedselrijke beekwater leidt tot verzuuring, wat een negatieve invloed heeft op de kwaliteit van het habitatype. De waterkwaliteit in de Swalm wordt hoofdzakelijk bepaald door processen in het Duitse deel van het stroomgebied, hoewel in het Nederlandse deel van de beek een tweetal riool-overstorten is gelegen die ook een negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit.

De stikstofdepositie speelt een ondergeschikte rol, daar de Kritische Depositie Waarde (KDW) slechts beperkt en slechts lokaal wordt overschreden. Ondanks de lichte overschrijding van de KDW komt het habitatype overwegend in goede kwaliteit voor.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,26 mol N/ha/jaar. De stikstofdepositie op H91E0C is maximaal 0,31 mol per hectare, de hoogste depositie op het overbelaste deel van dit habitatype bedraagt echter maximaal 0,26 mol per hectare. Dit komt overeen met respectievelijk 4,5 en 3,6 gram stikstof per hectare. Deze extra depositie zal niet leiden tot enige verandering in de groeisnelheid van de vegetatie of tot een verandering van de soortensamenstelling. De tijdelijke bijdrage van maximaal 0,31 mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

H9120 Beuken-eikenbossen met Hulst

In het ontwerp wijzigingsbesluit is het habitatype H9120 toegevoegd. Het habitatype komt met een beperkte oppervlakte voor op de flanken van het oostelijke deel van het beekdal. Het betreft bos op oude bosgroeiplaatsen, de bosopstanden zelf zijn minder oud. Behoud is voldoende, omdat de beperkte oppervlakte weinig potentie heeft voor kwaliteitsverbetering.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,16 mol N/ha/jaar. De depositie op het habitatype, ten gevolge van het project, bedraagt 0,14-0,16 mol N/ha/jaar, dit komt overeen met 2,0 – 2,2 gram stikstof per hectare. De achtergronddepositie varieert tussen circa 700 en 4000 mol/ha/jaar, afhankelijk van de locatie. Daarbij fluctueert de achtergronddepositie jaarlijks afhankelijk van de meteorologische omstandigheden met circa tien procent. Dit kunnen dus jaarlijks verschillen zijn in de orde grootte van 70 tot 400 mol/ha/jaar. Een tijdelijke bijdrage van 0,16 mol N/ha/jaar valt in het niet bij deze fluctuatie. De effecten van stikstofdepositie op een

habitattypen zijn op basis van gemiddelden over een langere periode. De tijdelijke bijdrage van 0,16 mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

4.5 Beoordeling stikstofeffecten aanlegfase op het Leudal

In het Leudal komen, binnen het invloedgebied van de aangevraagde activiteit, de volgende stikstofgevoelige habitattypen voor:

Habitatype	Projectdepositie Heel (mol/ha/jaar)	Stikstofdepositie Beesel + Heel (mol/ha/jaar)
H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidend bossen)	0,12	0,23
(ZG)H9160AEiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden) incl. zoekgebieden	0,10	0,22
H6410 Blauwgraslanden	0,09	0,17
(ZH)H9190 Oude eikenbossen incl. zoekgebied	0,11	0,23
(ZG)H9120 Beuken-eikenbossen met Hulst	0,12	0,23

Tabel 2 Stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige habitattypen (Leudal)

H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidend bossen)

Het habitatype komt voor in de laagste delen van de beekdalen waar het kwel- en grondwater tot in de wortelzone komen. Het grondwater reikt langdurig of zelfs permanent tot in het maaiveld. Het water kan soms boven het maaiveld staan, maar stagneert daar dan niet. Er kunnen bronnen voorkomen. Ook kan er sprake zijn van kortstondige overstroming met beekwater. In het deel van het Leudal waar stikstofdepositie ten gevolge van de projecten Beesel en Heel plaats zal vinden komt het habitatype over een oppervlakte van 1,20 hectare in overbelaste toestand voor. Het habitatype Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) bestaat in het Leudal grotendeels uit elzenbroekbossen en voor een wat geringer deel uit vogelkers-essenbossen. Het overgrote deel van het habitatype is van matige kwaliteit. De elzenbroekbossen bestaan deels uit een goed ontwikkeld elzenzegge-elzenbroekbos (typische subassociatie en subassociaties met bittere veldkers en zwarte bes). Dit duidt op lokale kwel. Deze goed ontwikkelde subassociaties zijn langs beide beken, vooral aan de westzijde te vinden, en daarnaast in het gehele gebied in oude meanderbogen. Maar grotendeels bestaan de elzenbroekbossen uit minder goed ontwikkelde rompgemeenschappen (soortenarme vegetaties waarin brandnetels, bramen of moeraszegge domineren) die duiden op verdroging. Ook de vogelkers-essenbossen bestaan voornamelijk uit rompgemeenschappen en zijn dus van mindere kwaliteit. Goed ontwikkeld vogelkers-essenbos, duidend op basenrijkere standplaats en voeding door regionale kwel, is slechts lokaal aanwezig.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,23 mol N/ha/jaar. Dit komt overeen met een hoeveelheid van 3,2 gram stikstof per hectare. De KDW wordt (slechts) beperkt overschreden en daarnaast wordt de kwaliteit van het habitatype door tal van factoren bepaald waarbij de depositie van stikstof geen dominante rol speelt. De afname van kwel en de inspoeling van zeer voedselrijk water uit omliggende landbouwgronden zijn de dominante factoren

die de kwaliteit bepalen. De tijdelijke bijdrage van 0,23 mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

(ZG)H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden) incl. zoekgebieden

Het subtype H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden) komt voor op kleiige of lemige mineraalrijke bodems. Het zijn bossen van de beekdalen die deel uitmaken van het landschap van de hogere zandgronden. Het habitatype bevindt zich op de beekdalflanken waar een goede basen- en vochtvoorziening tot aan de wortelzone aanwezig is, door periodieke kwel of door capillaire opstijging van kalkrijk, goed gebufferd (dieper) grondwater. De vochttoestand wisselt sterk in de loop van het jaar, maar het habitatype komt niet voor op langdurig natte standplaatsen en is gevoelig voor afname van basenrijke kwel. Het habitatype bestaat in het Leudal grotendeels uit goed ontwikkelde subassociaties van het eiken-haagbeukenbos.

Naast vermisting en verzuring spelen voor dit habitatype in dit Natura 2000-gebied verschillende knelpunten mee met het behalen van instandhoudingsdoelstellingen. Vermisting vindt niet alleen plaats door atmosferische depositie, maar ook door bladafval en inspoeling van meststoffen. Anderzijds zorgt de successie van soorten met zuur bladstrooisel voor een toename van verzuring. Verder zijn eigenlijk te veel ongewenste boomsoorten aanwezig in het bos, wat niet goed is voor de kwaliteit van de standplaats van soorten in de ondergroei. Zonder beheer treedt dit probleem ook in niet-overbelaste situaties op. Verder is buffering vereist omdat met name de directe inspoeling van meststoffen een probleem vormt. Directe inspoeling van meststoffen is een veelvoud van de depositie die door de projecten Beesel en Heel zal worden veroorzaakt. Gezien voorgenoemde knelpunten die voornamelijk te maken hebben met beheer en ook relevant zijn in niet-overbelaste situaties en

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,15 - 0,22 mol per hectare. Dit komt overeen met een hoeveelheid van 2,1 - 3,1 gram stikstof per hectare. Als wordt uitgegaan van een gemiddeld gewicht van een 2,5 gram voor één eikel dan gaat het hier dus om een hoeveelheid stikstof die gelijk staat aan het gewicht van anderhalve eikel. De geringe bijdrage aan stikstofdepositie leidt niet tot een waarneembare effect op dit habitatype en zeker niet tot enig (significant) effect.

H6410 Blauwgrasland

In het ontwerp wijzigingsbesluit is het habitatype H6410 toegevoegd. Dit habitatype komt, in de vorm van een veldrushooiland, met een kleine oppervlakte voor aan de westkant van het dal van de Leubeek in de buurt van de Sint Elisabethshof.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,17 mol N/ha/jaar. Dit komt overeen met 2,4 gram stikstof per hectare. Gezien het maaibeheer waarbij jaarlijks een grote hoeveelheid stikstof wordt afgevoerd kan een eenmalige depositie van 2,4 gram stikstof per hectare niet leiden tot een verandering in dit beheerde habitatype. De tijdelijke bijdrage van 0,17 mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

(ZH)H9190 Oude eikenbossen incl. zoekgebied

In het ontwerp wijzigingsbesluit is het habitatype H9190 toegevoegd. Dit habitatype komt met een kleine oppervlakte voor in de westkant van het Natura 2000-gebied langs de Zelsterbeek (nabij de Weiersebrug

en de Zelsterbrug). Uit de habitatkaart van Aeries 2019 volgt echter dat in het Natura 2000-gebied ook zoekgebied voor H9190 voorkomt. Dit zoekgebied heeft een grotere oppervlakte en komt verspreid in het gebied voor.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,16 mol N/ha/jaar. Dit komt overeen met 2,2 gram stikstof per hectare. De depositie op het zoekgebied is hoger, namelijk 0,16 – 0,23 mol N/ha/jaar (2,2 – 3,2 gram). Als wordt uitgegaan van een gemiddeld gewicht van een 2,5 gram voor één eikel dan gaat het hier dus om een hoeveelheid stikstof per hectare die gelijk staat aan het gewicht minder dan een eikel op het habitatype en anderhalve eikel voor het zoekgebied. Een eenmalige depositie van deze omvang kan niet leiden tot een verandering in dit beheerde habitatype. De tijdelijke bijdrage van 0,16 (0,23) mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

(ZG)H9120 Beuken-eikenbossen met hulst inclusief zoekgebied

In het ontwerp wijzigingsbesluit is het habitatype H9120 toegevoegd. Het habitatype H9120 komt verspreid in het gebied, op de beekdalflanken, voor. Het betreft bos op oude bosgroeiplaatsen, de bosopstanden zelf zijn minder oud. De verwachting is dat de kwaliteit zal toenemen als het bos ouder wordt.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,15 – 0,23 mol N/ha/jaar. Dit komt overeen met 2,1 - 3,2 gram stikstof per hectare. Als wordt uitgegaan van een gemiddeld gewicht van een 2,5 gram voor één eikel dan gaat het hier dus om een hoeveelheid stikstof per hectare die gelijk staat aan het gewicht van maximaal ongeveer anderhalve eikel. Een eenmalige depositie van deze omvang kan niet leiden tot een verandering in dit beheerde habitatype. De tijdelijke bijdrage van 0,16 - 0,23 mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

4.6 Beoordeling stikstofeffecten aanlegfase op het Roerdal

In het Roerdal komen, binnen het invloedgebied van de aangevraagde activiteit (>0,1 mol/ha/jaar), de volgende stikstofgevoelige habitattypen voor:

<i>Habitatype</i>	<i>Projectdepositie Heel (mol/ha/jaar)</i>	<i>Stikstofdepositie Beesel + Heel (mol/ha/jaar)</i>
H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidend bossen)	0,09	0,12
(ZG)H9120 Beuken-eikenbossen met Hulst	0,09	0,11
Lg03 Zwakgebufferde sloot [□]	0,09	0,12

□ KDW wordt niet overschreden

Tabel 3 Stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige habitattypen (Roerdal)

H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)

De KDW van dit habitatype is relatief hoog, daardoor is alleen bij Landgoed Hoosden op een deel van het habitatype H91EOC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidend) sprake van een overbelaste situatie

(een situatie waarin de achtergronddepositie hoger is dan de KDW). Effecten op andere delen van dit habitatype zijn daarom op voorhand uit te sluiten.

In Landgoed Hoosden is een complex van natte bostypen aanwezig. Langs de steilrand komen eutrafente soorten als Liesgras en Grote egelskop in het bos voor. In de sloten komt Waterviolier, Kleine watereppe, Holpijp en soms Rossig fonteinkruid en Citroengeel blaasjeskruid voor. De aanwezigheid van tal van kenmerkende soorten duidt op een goed ontwikkeld habitatype. Dat langs de steilrand (waar de invloed van kwelwater groot is) juist soorten van een eutroof (voedselrijk) milieu voorkomen duidt op een slechte kwaliteit van het grondwater. Andere delen van het bos, die niet of minder onder de invloed van het voedselrijke lokale kwelwater staan, maar gevoed worden door minder voedselrijke regionale kwel, zijn van betere kwaliteit. De habitatkwaliteit is daar, ondanks de overschrijding van de KDW, goed.

Derhalve is met betrekking tot de kwaliteit van dit habitatype, het grootste knelpunt de slechte kwaliteit van het grondwater. Het grondwatersysteem wordt gevoed door water dat in hoger gelegen landbouwpercelen inzigt. Door het gebruik van meststoffen zijn de gehalten van nitraten en fosfaten in het grondwater hoog wat een negatieve invloed heeft op de kwaliteit van het habitatype. Ondanks de slechte grondwaterkwaliteit en de overschrijding van de kritische depositiewaarde is de kwaliteit van het habitatype nog goed, met uitzondering van een zone direct grenzen aan de steilrand, waar de invloed van de slechte grondwaterkwaliteit het grootst is. Omdat de KDW in dit deel van het Natura 2000-gebied slechts beperkt (met minder dan 100 mol) wordt overschreden, vormt de slechte kwaliteit van het grondwater de grootste bedreiging voor het behoud van dit habitatype op deze plaats.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,10 – 0,12 mol N/ha/jaar. Dit komt overeen met een hoeveelheid van 1,4 - 1,7 gram stikstof per hectare. De eenmalige depositie van maximaal 1,7 gram stikstof per hectare is te klein om daarop van invloed te zijn. Aangezien de atmosferische depositie slechts beperkt hoger is dan de KDW, en de depositie in de huidige situatie geen bedreiging vormt voor de kwaliteit van het habitatype kan de kleine, eenmalige toename met maximaal 1,7 gram stikstof per hectare niet leiden tot enig effect op het habitatype. De tijdelijke bijdrage van 0,10 – 0,12 mol N/ha/jaar leidt zeker niet tot significante negatieve gevolgen.

H9120 Beuken-eikenbossen met hulst inclusief zoekgebied

In het ontwerp wijzigingsbesluit is het habitatype H9120 toegevoegd. De KDW van dit habitatype is 1.429 mol N/ha/jaar. Het habitatype komt, met een beperkte oppervlakte en een goede kwaliteit, voor als een hoge rand langs het elzenbroekbos (H91E0C) ten noordwesten van Sint-Odiliënberg. Het betreft bos op een oude bosgroeiplaats, de bosopstand zelf is minder oud. Behoud is voldoende, omdat de kwaliteit goed is. Het betreffende deel van het bos betreft een deel met hoofdzakelijk beuk in de boomlaag en een ondergroei van onder meer jonge beuk, berk, vuilboom en kamperfoelie. In het bos zijn weinig tekenen van vermessing aanwezig. Op enkele plaatsen groeit braam, dit is echter niet dominant aanwezig. Langs het pad, waar zeer veel honden worden uitgelaten, zijn wel indicaties van vermessing aanwezig, het is echter zeer aannemelijk dat dit het gevolg is van vermessing door uitwerpselen van honden. Er zijn geen indicaties voor vermessing door stikstofdepositie, de kwaliteit is, zoals ook aangegeven in het ontwerp wijzigingsbesluit, goed.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,11 mol N/ha/jaar. Dit komt overeen met een hoeveelheid van 1,5 gram stikstof per hectare.

De extra depositie ten gevolge van maximaal 1,5 gram per hectare zal dan ook niet leiden tot enig significant effect, ook met deze extra depositie zal de kwaliteit van het habitatype goed zijn/blijven.

4.7 Beoordeling stikstofeffecten aanlegfase op de Meinweg

In de Meinweg komt, binnen het invloedgebied van de aangevraagde activiteit (>0,1 mol/ha/jaar), het stikstofgevoelige habitatype Lg13 Bos van arme zandgronden voor:

<i>Habitatype</i>	<i>Projectdepositie Heel (mol/ha/jaar)</i>	<i>Stikstofdepositie Beesel + Heel (mol/ha/jaar)</i>
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,06	0,11

Tabel 4 Stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige habitatype (Meinweg)

Lg13 Bos van arme zandgronden

LG13, Bos van arme zandgronden is leefgebied voor de kwalificerende soort nachtzwaluw. Het bestaat uit naald- of loofbossen (met name eiken-berkenbossen) bossen van een voedselarme bodem. Het leefgebied bestaat uit vrij laag tot matig hoog opgaand bos met een vrij open structuur, voorkomend op leemarme, oligo- tot mesotrofe, meestal (matig) droge, zure zandgrond. De boomlaag bestaat uit Groveden (subtype a) en/of hoofdzakelijk uit Zomereiken en berken (subtype b). De struiklaag is weinig tot niet ontwikkeld, met eventueel vuilboom en wilde lijsterbes of – vooral bij verstoring van de bodem - Amerikaanse vogelkers. Dit bos is kenmerkend voor het stuifzandlandschap en de leemarme delen van het dekzandlandschap op de hogere zandgronden.

Ondanks de overschrijding van de KDW is de staat van instandhouding van deze bossen in de Meinweg gunstig. Over het geheel genomen is de kwaliteit van de bossen goed te noemen en zijn weinig vermessingsindicatoren aanwezig. Op veel plaatsen groeit bosbes en zelden is sprake van sterke vergrassing. Verder blijkt uit het beheerplan dat de staat van instandhouding van de nachtzwaluw, de soort waarvoor LG13 deel van het leefgebied is, gunstig is. Daaruit kan worden afgeleid dat het leefgebied LG13 in de Meinweg van voldoende kwaliteit is met oog op de instandhoudingsdoelstelling van de nachtzwaluw.

Het projecteffect in de aanlegfase op dit habitatype is een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,11 mol N/ha/jaar. Dit komt overeen met een hoeveelheid van 1,5 gram stikstof. Een eenmalige depositie van 0,11 mol kan niet leiden tot een verandering in deze kwaliteit. Tegen deze achtergrond kan de kleine, eenmalige toename van stikstofdepositie op delen van dit leefgebied in de Meinweg niet leiden tot enig significant effect of gevolg voor de staat van instandhouding.

4.8 Beoordeling stikstofeffecten aanlegfase overige NL Natura 2000-gebieden (en voor stikstofgevoelige habitats)

De depositie op de overige Nederlandse Natura 2000-gebieden en overige habitats en leefgebieden in de hiervoor besproken Natura 2000-gebieden bedraagt nergens meer dan 0,1 mol (1,4 gram stikstof) per hectare. Deze hoeveelheid stikstof kan, zeker aangezien deze slechts eenmalig plaatsvindt, op geen enkele wijze leiden tot een meetbaar of merkbaar effect op de vegetatie, omdat:

Geen kans op directe schade aan de vegetatie

De huidige concentraties van NH₃, NO_x en SO₂ zijn in Nederland zo laag dat directe toxische schade aan planten niet (meer) voorkomt. Hieruit volgt de conclusie dat een eenmalige depositie van 0,1 mol N/ha/jaar nooit kan leiden tot meetbare directe schade aan planten.

Geen verandering in groeisnelheid

Een eenmalige depositie van 0,1 mol (1,4 gram), is een volstrekt te verwaarlozen hoeveelheid en kan op geen enkele wijze leiden tot een verandering in concurrentieverhouding tussen soorten of een (verdere) dominantie van een in het betreffende habitat of leefgebied ongewenste plantensoorten.

Op alle Natura 2000-gebieden in Nederland vindt als gevolg van natuurlijke en door mensen beïnvloede oorzaken depositie van stikstofdepositie plaats. Deze achtergronddepositie (ADW) varieert tussen ca. 700 en 4000 mol/ha/jaar, afhankelijk van de locatie. Deze deposities vinden al gedurende decennia permanent plaats, zij het dat ze in de afgelopen decennia aanzienlijk gedaald zijn. Hoewel er sprake is van een langjarige trend waarbij de emissies en achtergronddepositie dalen, variëren de achtergronddeposities op een specifieke locatie van jaar tot jaar. Dit heeft met name te maken met jaarlijkse verschillen in weersomstandigheden (temperatuur, windrichting en hoeveelheid neerslag). Door meteorologische omstandigheden kunnen van jaar tot jaar variaties in de depositie optreden in de orde van grootte van 10%. Dit kunnen dus jaarlijkse verschillen zijn in de orde van grootte van 70 tot 400 mol/ha/jaar.

Een eenmalige depositie van maximaal 0,1 mol/ha aan stikstof als gevolg van de project Heel is daarom relatief gezien zeer gering, zowel ten aanzien van de nauwkeurigheid waarmee de achtergronddeposities zijn vastgesteld, als de hoogte van deze deposities over lange termijnen. Om die reden is een eenmalige depositie van maximaal 0,1 mol N/ha/jaar niet relevant.

Dalende achtergronddepositie

Naar verwachting daalt de achtergronddepositie de komende jaren (2016-2030) gemiddelde met 25 mol/ha/jaar over deze periode. Hoewel deze daling een prognose is en dus niet vaststaat, is het gezien de geregistreerde daling die in de afgelopen decennia heeft plaatsgevonden, en de doorvertaling van voorgenomen beleid wel aannemelijk dat ook in het komende decennium een verdere daling van de achtergrondbelasting zal optreden.

Een éénmalige depositie door Heel en Beesel betekent heeft geen invloed op deze daling, omdat na afloop van het project de depositie zich weer op hetzelfde niveau als daarvoor bevindt. Om die reden is een eenmalige depositie van maximaal 0,1 mol N/ha niet relevant.

Conclusie ten aanzien van eenmalige deposities van minder dan 0,1 mol N/ha/jaar

Een eenmalige depositie van 0,1 mol per hectare kan geen effect hebben op de vegetatie, groeisnelheid of onderlinge concurrentie van plantensoorten. Ook is een dergelijke depositie van geen betekenis ten opzichte van de achtergronddepositie en is er geen effect op de daling van de achtergronddepositie. Om die reden wordt geconcludeerd dat de aangevraagde activiteit met bijbehorende (tijdelijke) stikstofdepositie zeker niet leidt tot significante negatieve gevolgen.

4.9 Beoordeling stikstofeffecten Belgische Natura 2000-gebieden

In de Aeries-berekeningen (document 8) is de tijdelijke toename van de stikstofdepositie op de Belgische Natura 2000-gebieden berekend. De hoogste depositietoename bedraagt 0,19 mol N/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek. De stikstofdepositie op de overige Natura 2000-gebieden zijn lager dan 0,19 mol N/ha/jaar.

De maximale bijdrage (0,19 mol N/ha/jaar) is beduidend minder dan de 21,42 mol N/ha/jaar die de Belgische wetgeving hanteert als grens voor toelaatbare toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied, zonder dat daarvoor een nadere onderbouwing voor noodzakelijk is. Juridisch gezien is er dus geen bezwaar tegen vergunningverlening door het Nederlandse bevoegde gezag. Maar ook ecologisch gezien is de stikstoftoename van dien aard dat geen negatief effect op de habitattypen in de Natura 2000-gebieden valt te verwachten. De toename is zeer tijdelijk en zeer klein zodat geen sprake zal zijn van verruigende en/of verzurende werking die van invloed is op de habitattypen.

4.10 Beoordeling stikstofeffecten Duitse Natura 2000-gebieden

In de Aeries-berekeningen (document 9) is de tijdelijke toename van de stikstofdepositie op de Duitse Natura 2000-gebieden berekend. De hoogste depositietoename bedraagt 0,20 mol N/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Vogelschutzgebiet Schwalm-Nette-Platte mit Grenzwald u. Meinweg. De stikstofdepositie op de overige Natura 2000-gebieden zijn lager dan 0,20 mol N/ha/jaar.

Dit is beduidend minder dan de 7,14 mol N/ha/j die de Duitse wetgeving hanteert als grens voor toelaatbare toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied. Juridisch gezien is er dus geen bezwaar tegen vergunningverlening door het Nederlandse bevoegde gezag. Maar ook ecologisch gezien is de stikstoftoename van dien aard dat geen negatief effect op de habitattypen in het Natura 2000-gebied valt te verwachten. De toename is zeer tijdelijk en zeer klein zodat geen sprake zal zijn van verruigende en/of verzurende werking die van invloed is op de habitattypen.

4.11 Beoordeling overige effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de aanvraag blijkt verder dat er geen andere – niet aan stikstofdepositie gerelateerde – negatieve effecten (zoals geluid, trillingen, licht etc.) te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van voornoemde beschermde gebieden kunnen aantasten.

4.12 Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling concluderen wij dat de aangevraagde activiteit geen (significante) negatieve effecten zal veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis zullen geen negatieve gevolgen ondervinden, mits deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften worden nageleefd.

Tegen deze achtergrond is vergunningverlening voor de aangevraagde activiteit in overeenstemming met het bepaalde in de Wnb.

5. Besluit

Gelet op het bepaalde in de Wet natuurbescherming en voorgaande overwegingen, besluiten wij:

1. aan Waterschap Limburg een vergunning krachtens artikel 2.7, tweede lid, te verlenen voor het realiseren van het versterken van dijkring Heel (dijkversterking Heel), zoals aangevraagd d.d. 6 september 2019 (onder ingekomen kenmerk 2019-206270), waarbij de gevolgen voor de Nederlandse, Belgische en Duitse Natura 2000-gebied (zoals opgenomen in de Aerius berekeningen) zijn gezien;
2. aan de vergunning de beperkingen te stellen en voorschriften te verbinden, zoals opgenomen onder hoofdstuk 6;
3. dat deze vergunning wordt verleend voor de periode t/m 31 december 2023;
4. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 14 november 2019, 20 januari 2020 en 4 februari 2020 (opgesomd in paragraaf 4.1 'Documenten aanvraag') deel uitmaken van deze vergunning.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving
team Vergunningen

6. Voorschriften

Aan deze vergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

1. De vergunning geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 14 november 2019, 20 januari 2020 en 4 februari 2020 (opgesomd in paragraaf 4.1 'Documenten aanvraag') worden uitgevoerd.
2. De vergunning geldt voor het versterken van dijkkring Heel (dijkversterking Heel).
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van de vergunning op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
4. Indien blijkt dat de in de vergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de vergunning betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de vergunning ingediend te worden.

7. Afschriften

Een afschrift van dit besluit hebben wij verzonden aan:

- Waterschap Limburg, t.a.v. Suzanne Timmers, Postbus 2207, 6040 CC te Roermond, als ontwerpbesluit op de aanvraag;
- Arcadis Nederland BV, t.a.v. Bob van Horne, Postbus 220, 6800 AD te Arnhem, ter kennisname;
- Gemeente Leudal, Postbus 3008, 6093 ZG te Heythuysen, ter kennisname;